

نقد الگوی URI

در مسئله دین و جهانی شدن

زینب برخورداری*

چکیده

جهانی شدن، منشأ تحولات فراوانی در زندگی بشر، به ویژه در حوزه دین و دیانت است. سازمان ادیان متحد که با نام اختصاری URI خوانده می‌شود، الگویی برای رویارویی با مسئله دین و جهانی شدن است. این سازمان به همت ویلیام سوئینگ به سال ۱۹۹۵ و برای کاستن منازعات بین ادیان تأسیس و در سال ۱۹۹۷ با حضور دویست نماینده از ادیان مختلف، در استنفورد آغاز به کار کرد. سازمان ادیان متحد را از دو حیث می‌توان مورد نقد قرار داد. ارزیابی مبانی کلامی و فلسفی، و سنجش کارایی و اثربخشی. خلط گونه‌های مختلف کثرت‌گرایی دینی، تلقی نارسا از وحی، تصویر تحویلی‌نگر از دین، مهم‌ترین نقدها بر مبانی کلامی URI است و فقدان تعریف دقیق از دین را می‌توان عامل اصلی عدم کارایی URI دانست.

کلید واژه‌ها

سازمان ادیان متحد، کثرت‌گرایی دینی هنجاری، کثرت‌گرایی دینی حقیقت‌شناسی جهانی شدن، ویلیام سوئینگ.

۱. طرح مسئله

جهانی شدن،^۱ خواه به عنوان یک فرآیند غیر قابل اجتناب (ر.ک: اخوان زنجانی، جهانی شدن و سیاست خارجی، ۲۷) و خواه به عنوان یک پروژه از پیش طراحی شده، برای رسیدن به اهدافی خاص (ر.ک: نقیب‌السادات، جهانی سازی)، پدیده‌ای است که در دوران کنونی بر تمامی جنبه‌های زندگی انسان معاصر تأثیر گذاشته و تحولاتی را در آنها به وجود آورده است؛ به گونه‌ای که هیچ یک از نهادهای جامعه، مانند اقتصاد، سیاست، دین، خانواده و فرهنگ، از تغییراتی که بر اثر این پدیده به وجود آورده است بی‌نصیب نمانده‌اند. در اینجا به آثار و نتایج جهانی شدن و توسعه آن در دنیای ادیان توجه می‌کنیم.

گذشته از نظریات متفاوتی که در زمینه میزان موفقیت روند جهانی شدن وجود دارد، این پدیده به دنبال یکسان‌سازی نظامهای مختلف بشری شکل گرفته است. در همین راستا، فعالیتهایی نیز در جهت ایجاد وحدت بین ادیان و رسیدن به ناب‌ترین و عمیق‌ترین یافته‌های معنوی بشر برای ایجاد صلح و زندگی مسالمت‌آمیز در کل سیاره زمین، انجام شده است. آغازگر ادیان متحد، با علامت URI^۲ سازمانی است که در نتیجه این‌گونه فعالیتها در بین ادیان مختلف، به ظهور رسیده است.

چنانچه از نام این سازمان پیداست، مؤسسان آن اعلام کرده‌اند که قدمهای نخستین را در جهت ایجاد اتحاد بین ادیان برداشته‌اند و امیدوارند که با همکاری رهبران بزرگ دینی، از کلیه دینهای موجود در جهان، به سازمانی معنوی و معادل با سازمان ملل متحد دست یابند (dcssa.com، «بر علیه پیشگامان ادیان متحد»^۳).

اینکه زمینه‌های پیدایش این سازمان چه بوده و به دنبال حل کدام معضل تأسیس شده است؛ مؤسسان آن چه اهداف و مقاصدی را دنبال می‌کنند و در منشور آن به چه اموری پرداخته شده است؛ این سازمان بر کدام مبانی استوار است و آیا در تعقیب اهداف خود از کارایی

1. Globalization.
2. United Religion Initiative.
3. the case against United Religion Initiative.

و اثربخشی برخوردار است، از مسائل مهم و نیازمند بررسی است. ضرورت پرداختن به این موضوع، از این جهت است که دین اسلام به عنوان یکی از سه دین بزرگ جهان، مخاطب دعوت این سازمان قرار گرفته و بررسی تطبیق یا عدم تطبیق مبانی و پیامدهای این طرح با اصول و موازین اسلامی، مسئله مهمی است که باید مورد مطالعه قرار گیرد.

در این تحقیق، مسئله عمده، شناخت و ارزیابی الگوی URI در رویارویی با مسئله دین جهانی است. بنابراین گزارشی از ساختار URI به عنوان مقدمه‌ای برای تحلیل مسئله به میان می‌آید.

۲. سازمان ادیان متحد

سازمان ادیان متحد، در پی یکسری حوادث (ر.ک: کا^۱ «دین جهانی نو»^۲) و پس از برگزاری همایش و نشست‌هایی (ر.ک: کا، «نظم نوین دینی»^۳) با هدف کاستن از درگیریها و منازعات بین ادیان و خاتمه دادن به کشتار و تکفیر و ایجاد محیطی امن برای گفت و گوی ادیان، در سال ۱۹۹۵ در راستای ایجاد همتایی معنوی برای سازمان ملل متحد به دست سراسقف ویلیام سوئینگ، که به عنوان پدر این سازمان خوانده می‌شود، بنیان نهاده شد (dssca.com، همان) و در سال ۱۹۹۷ با حضور دویست نماینده از ادیان مختلف، در استنفورد آغاز به کار کرد. این سازمان پذیرای تمام تجارب و سنت‌های معنوی و خواستار متحد کردن آنان است. سفرهای سوئینگ و ملاقات‌های وی با سران ادیان مختلف، موجب شد تا حامیان و اعضای این سازمان افزایش یابند و اکنون نزدیک به دویست نفر از رهبران بزرگ دینی، رئیس‌ان اصلی این سازمان هستند (شینین،^۴ «تولد ادیان متحد در ۱۹۹۷»^۵).

1. Kah.
2. The new world religion.
3. The new religious order.
4. Schinin.
5. Birth of United Religion Initiative in 1997.

تئوریسنهای این سازمان، عقیده دارند که توسعه روند جهانی شدن و درگیر و روبه‌رو شدن هر چه بیشتر مردم کره زمین با یکدیگر، شرایط خوبی را برای یک منشور دینی واحد جهانی فراهم ساخته است (همان). با همین هدف، پیش‌نویس منشور آغاز ادیان متحد در سال ۱۹۹۸ تهیه و اصل منشور آن در سال ۲۰۰۰ به تصویب رسید (سمپسون،^۱ ظهور URI). در این پیش‌نویس، که شامل سه بخش مقدمه، هدف و اصول است، دلایل تأسیس این سازمان، لزوم اتحاد ادیان و همچنین قوانینی که اعضا ملزم به رعایت آن هستند، آورده شده است. در انتهای منشور، حقوق و وظایف اعضا و همچنین مطالبی درباره چگونگی تشکیل دوایر مشارکتی بیان گردیده است (Cephasministry.com، «ادیان متحد»^۲ وب‌گاه مخصوص این سازمان: WWW.Uri.Com). سوئیک در مصاحبه‌ای با مجله اندتایم،^۳ (مصاحبه اختصاصی با سراسقف ویلیام سویینگ رهبر سازمان ادیان متحد)^۴ برخی مبانی و مواضع و اهداف تشکیل این سازمان را واضح‌تر بیان می‌کند. مصاحبه‌کنندگان همچنین شبهات و اشکالاتی را که بر این سازمان وارد است، مطرح و مواضع سازمان را به چالش می‌خوانند.

به طور کلی، مسیحیان انجیلی و ارتودکسها با این حرکت مخالف و لیبرالها و پروتستها موافق آن هستند (پن^۵، «KURI مخالفت واتیکان و حمایت لیبرالها»^۶). میزان مخالفت مسیحیان انجیلی به اندازه‌ای است که ویلیام سوئینگ را ضد مسیح خوانده و دینی را که به دست او ایجاد خواهد شد، همان دین موعود و دعوت کننده به سوی شیطان می‌دانند (کا، «مشخص کردن نظم نوین»^۷) بدیهی است که برای تحکیم مواضع خود دلایلی دینی نیز

1. Simpson.
2. Here Comes the URI.
3. End time.
4. Exclusive interview Bishop William swing head of the united religion organization.
5. Penn.
6. The United Religion Initiative:vatican opposition,liberald support.
7. Identifying the new order.

اقامه می‌کنند (ر.ک: Cuttingedge.org، «اکنون تولد رسمی دین جهانی واحد»^۱).

۳. نقد و تحلیل

جنبش URI را از دو جهت مبانی فلسفی و کلامی، و کارایی و اثربخشی آن، می‌توان مورد نقد و ارزیابی قرار داد:

الف) مبانی فلسفی و کلامی

این جنبش بر اصول و نگرش خاص فلسفی و کلامی استوار است؛ اصولی که شاید مورد توجه مؤسسان آن نیز قرار نگرفته است. این اصول را می‌توان مورد چالش قرار داد. در واقع چه در اخلاق جهانی^۲ که پیش‌نویس منشور آن در سال ۱۹۹۳ در پارلمان ادیان متحد ارائه شد (فرامرز قراملکی، بیانیه به سوی اخلاق جهانی، ص ۵۸) و چه در دین جهانی یا سازمان ادیان متحد، با پلورالیسم دینی و مبانی آن سروکار داریم. برای نمونه، تحقیقات بسیاری از سوی سازمان ملل متحد به دانشگاه‌هایی مانند هاروارد داده می‌شود تا لزوم پذیرش پلورالیسم در ابعاد گوناگون و همچنین روش‌های آماده‌سازی و موضعگیری اسلام در باره پلورالیسم و شبهات و مسائل برخاسته از آن را بررسی کنند. نکته‌ای که در باره سازمان URI قابل تأمل است، پرسش از مفهوم کثرت‌گرایی دینی مورد توجه آنان است آنچه موجب تأسیس این سازمان شده و در اظهارات رئیس آن، ویلیام سوئینگ، دیده می‌شود، تعارضات و درگیریها و رفتارهای غیر انسانی افراد از دین‌های مختلف با یکدیگر بوده که برای هر گروه توجیهی دینی و صبغه‌ای الهی یافته و در سایه این توجیه، مردم به تکفیر و کشتن یکدیگر به نام خداوند می‌پرداختند (مجله اند تايم، همان).

منازعات بین فرقه‌های مختلف مسیحیت و همچنین ادیان متفاوت که ناشی از اختلاف عقاید معنوی بوده و خونریزیها و خشونت‌هایی که با عنوان حقانیت دین خاص و باطل دانستن

1. One world religion officially born.
2. Global Ethic.

دینی دیگر و در نتیجه حقانیت و صدق متدینینی خاص و کذب و باطل و کافر بودن شماری دیگر انجام شده، همه و همه در افراد صلح‌جو و منطقی بشر، این فکر را ایجاد کرده که چرا باید آدمیان به سبب اختلاف عقاید کشته شوند؟ در پاسخ به این پرسش، بحث‌های بسیاری در زمینه منشأ اختلاف ادیان، میزان صدق و کذب و حق و باطل بودن ادیان مختلف، اهل نجات بودن یا نبودن متدینان از کلیه ادیان و مسائلی از این قبیل، صورت پذیرفته است.

به نظر می‌رسد فعالیت در راستای یکی کردن معنویت در جهان و ایجاد مجمعی رسمی برای گفت‌وگو، و نه منازعه، نیز به دنبال همین تحرکات به وقوع پیوسته است («پن، مبنای ادیان متحد پیشرو برای دین جهانی»).^۱ یکی از مسائل مهم در نقد مبانی کلامی URI خلط دو گونه کثرت‌گرایی دینی است

۱. از آنجاکه رهبر این سازمان و حامیان و مدافعان این جنبش، دلایل و لزوم ایجاد چنین سازمانی را بیان می‌دارند، در واقع با نوعی پلورالیسم دینی^۲ هنجاری مواجه هستیم و پس از تشکیل سازمان در منشور آن، به پلورالیسم دینی حقیقت‌شناختی،^۳ نجات‌شناختی^۴ و معرفت‌شناختی^۵ برمی‌خوریم که قطعاً پذیرش یکی مستلزم پذیرش دیگری نیست. (ر.ک: لگنهاوزن، پلورالیسم دینی و اسلام). در برخی مقالات که دیدگاه اسلام درباره اخلاق جهانی در آن آورده شده نیز با خطای نویسنده در همین باره مواجه می‌شویم (نک: داوودی، «بیانیه‌ای به سوی اخلاق جهانی از منظر اسلامی»)^۶.

داوودی با ذکر شواهد و مدارکی از سیره پیامبر اکرم ﷺ مبنی بر تساهل و تسامح حضرت با پیروان سایر ادیان و تأکید بر نوع‌دوستی و رفتار منصفانه با دیگران از دیدگاه اسلامی، بیان می‌کند که اسلام هیچ مشکلی با اخلاق جهانی و ادیان متحد ندارد. این در حالی است که در

1. The United Religion Initiative; foundation for a world religion.

2. Normative religious pluralism.

3. Aletic religious pluralism.

4. soteriological religious pluralism.

5. Epistemological religious pluralism.

6. Declaration toward a Global Ethic, An Islamic response.

منشور اخلاق جهانی و همچنین منشور ادیان متحد، تمام ادیان به عنوان راههایی مشابه و یکسان که به یک قلهٔ مشترک ختم می‌شوند لحاظ شده‌اند و پیروی از هیچ دینی نسبت به پیروی از دین دیگری برتری ندارد (ین، «نگرش جهانی نسبت به جنبشهای بین ادیانی در چهارده نکته»)^۱.

در منشور ادیان متحد، با پلورالیسم حقیقت‌شناختی، پلورالیسم وظیفه‌شناختی^۲ (غیر زمانی) و پلورالیسم هنجاری مواجه هستیم که هر کدام مستقل از دیگری از دیدگاه اسلامی قابل رد یا پذیرش است. بر اساس مبانی دین اسلام، نمی‌توان از پلورالیسم حقیقت‌شناختی و وظیفه‌شناختی دفاع کرد. در پیشرفت و توسعهٔ جهانی شدن با حرکتی در راستای یکی شدن ادیان روبه‌رو هستیم. نظام دینی واحد جهانی آن چیزی است که در پی این تحولات خواهد آمد. هر چند مؤسسان سازمان تأکید دارند که هر شخص در انتخاب دین و وظایف دینی خود آن‌گونه که علاقه دارد آزاد است، ولی تدوین منشور ادیان متحد به معنای پذیرفتن یک سری اصول و قوانینی است که چه بسا با آنچه مورد علاقهٔ افراد است، منافات داشته باشد.

در بررسی منشور سازمان ادیان متحد و همچنین اظهارات بنیان این سازمان نیز در مواردی با تعارضاتی رو به رو می‌شویم. چنانچه سوئینگ در مصاحبهٔ خود اعلام می‌کند که دین مسیحیت در برابر پرستش خداوند انحصارگرا^۳ و در زمینهٔ رفتار با خانواده‌ای بشری شمول‌گراست (اند تايم، همان). این بیان رد پلورالیسم حقیقت‌شناختی و پذیرش پلورالیسم هنجاری است. همچنین وی در موضع دیگر می‌گوید:

من به یک هندویی همانند یک هندویی احترام می‌گذارم، اما آنچه را او می‌پرستد نمی‌پرستم.

در اینجا نیز با همین مفهوم روبه‌رویم. چه اینکه اگر آنچه هندویی می‌پرستد: از نظر مسیحی مقبول و واقعی است، چرا آن را نمی‌پرستد و اگر این‌گونه نیست، در واقع مسیحی به

1. The World view of interfaith movement in fourteen pointits.

2. Deontic Religious Pluarlism.

3. Exclusivism.

برحق بودن خود و مسیح اعتقاد راسخ دارد، ولی در رفتار خود با متدینان سایر ادیان با شفقت رفتار می‌کند.

از سوی دیگر، در اظهارات وی با چنین موضعی رو به رو می‌شویم که تمام ادیان مانند راههایی یکسان برای رسیدن به قلۀ واحد هستند که این به معنای پذیرش کثرت‌گرایی دینی نجات‌بخشی است. و بنابراین اگر تمامی ادیان بر حق هستند، چرا یک مسیحی از پذیرش عقاید هندویی سرباز می‌زند، در حالی که آن نیز راهی مشابه راهی است که او می‌پیماید؟ مطلب دیگر، منافات بعضی از اصول این منشور با آموزه‌های دینی برخی ادیان است. چنانچه در این منشور بیان شده، هر کس می‌تواند دین خود و آداب دینی خود را داشته باشد و عضو این سازمان نیز باشد. یکی از عقاید دینی و اعمال دینی مسیحیان و همچنین مسلمین، دعوت دیگران به دین خود است که این امر در عقاید این سازمان نکوهیده است (پن، «URI مخالفت واتیکان و حمایت لیبرالها»). گو اینکه در متحد شدن با این سازمان متدینین می‌توانند تنها عقاید شخصی و فردی دین خود را حفظ کنند، ولی دستورات اجتماعی و جمعی هر دین قابل اجرا نیست.

پلورالیسم هنجاری و تحمل آرا و رفتار پیروان ادیان دیگر و رفتار عادلانه با آنان به صرف انسان بودنشان، در اسلام مورد تأکید قرار گرفته است؛ ولی چنانچه بیان شد، اگر بنای پذیرش منشور ادیان را داشته باشیم، بسیاری از قوانین اجتماعی اسلام تعطیل می‌شود؛ چه اینکه شاید بسیاری از افراد تمایل به انجام آن نداشته باشند.

۲. مسئله قابل نقد دیگر، تلقی این جنبش از وحی و متون مقدس است. برای نمونه،

لویس دولان، یکی از حامیان این سازمان، می‌گوید:

آنچه حاصل تجربه‌های معنوی افراد مختلف است، از وحی‌ای که به یک فرد خاص صورت گرفته موثق‌تر و بهتر است و نوشته تهیه شده از چنین اجتماعی بسیار قابل اجرائتر می‌باشد (پن، همان). در اینجا گویا با تفاوت فاحشی از تلقی آنها و تلقی اسلام از وحی مواجهیم. هر چند آنجا که کار دینال آر نیز نیز شرط پذیرش ادیان متحد را تطابق آن با دین خدایی بیان می‌کند و می‌گوید: چنانچه با یک دین ساخته بشری مواجه شود، نخواهد

پذیرفت. ظاهراً با همین مشکل مواجه شده است (همان).

ولی حتی وحی در اسلام با آنچه توقع برخی متألهان مسیحی از تلفیق ادیان است نیز تفاوت دارد.

۳. به نظر می‌رسد منشور ادیان متحد و دین ارائه شده جدید، تلاش برای دستیابی به قوانینی است که مشکلات کنونی بشر را فارغ از لوازم آن حل کند. یعنی به دست آوردن منشور و قوانینی که به کار امروز بشر آید و به منازعات بین ادیان که برخاسته از تفاوت‌های واقعی و غیر قابل جمع آنان است، خاتمه دهد. حال اگر در این میان برخی قوانین و سنت‌های دینی حذف شود نیز باکی نیست. چنانچه بر طبق گفته مخالفان سازمان ادیان متحد، سقط چنین برای کنترل جمعیتی که مشکل بزرگی برای جهان امروز است، تجویز شده است (dcssa.com، همان) در صورتی که این عمل با قوانین دین مسیحیت منافات دارد. بنابراین وقتی در مقدمه این منشور سخن از احترام گزاردن به سنتها و تفاوت‌های عقیدتی، با خود منشور و مفاد آن متعارض باشد تکلیف چیست؟ اگر به آن حکم دینی عمل شود، برخلاف مصوبه منشور و سازمان عمل شده، و در غیر این صورت، آن دین مورد توهین قرار گرفته است.

در نتیجه باید گفت سازمان ادیان متحد که می‌رود تا شبه دینی جدید با قوانینی جدید را برای کاستن از درگیریها و منازعات و اعلام آتش‌بس بین ادیان مختلف ارائه دهد، در صورتی قابل پذیرش از سوی ادیان دیگر است که آن دین یا فاقد دستورات و قوانین اجتماعی باشد و یا دستورات اجتماعی آن مطابق دستورات اجتماعی سازمان ادیان متحد باشد.

۴. نکته قابل بررسی دیگر، آن است که این سازمان بیان می‌کند ما قصد داریم تا به ریشه‌های معنوی مشترک بین ادیان برسیم و بهترینها از ادیان یکدیگر را بپرسیم.

اولاً، این با ادعای اسلام مبنی بر برترین و کامل‌ترین دین بودن منافات دارد؛ و ثانیاً، ملاک برترین و بهترین بودن را چه کسی تعیین می‌کند؟ چه اینکه پیروان هر دینی آنچه را مورد پرستش و دریافت خودشان است، برترین می‌دانند. حال اگر در این میان توافقی حاصل نشود تکلیف چیست؟

تدوین منشور ادیان متحد، نوعی فرو کاستن دین به اخلاقیات است، در حالی که اخلاق تنها بخشی از دین را تشکیل می‌دهد. باید پرسید که آیا این قبیل آموزه‌ها و دیدگاهها و ترویج آن در جهان، فرو کاستن دین به اخلاق نیست؟ بنابراین، سازمان ادیان متحد بر نوعی تحویلی‌نگری^۱ نسبت به هویت دین مبتنی است.

ب) کارآیی و اثر بخشی

اینکه مرامنامه این سازمان تا چه اندازه اثر بخش و کارآمد است و آیا موفق به حل معضلات شده است یا خیر، رهیافت دیگری در نقد URI است. لوئیس دولان، ایجاد ادیان متحد را حرکتی مثبت در راستای رسیدن به حکومت جهانی با چنین هدفی می‌داند. این قبیل سخنان، بعد سیاسی مسئله را به پیش می‌کشد (مجله اندتام، همان).

با بررسی عملکرد سازمان ملل متحد و اینکه این سازمان واقعاً تأثیری در ایجاد صلح بین ملت‌ها داشته یا اینکه تنها به عنوان پوششی قانونی برای هجوم غیرقانونی برخی از کشورهای قدرتمند و صاحب حق و تو به کشورهای جهان سوم، عمل می‌کند، اینکه بقیه ملل ملزم به تبعیت هستند و یا حق دخالت و تغییر قوانین را دارند، یا اینکه این سازمان قدرت احقاق حق مظلوم جهان را داشته یا خیر؟ همه از مسائل نیازمند بررسی هستند.

حال سازمانی به عنوان همتایی معنوی برای این سازمان ظهور می‌کند، آیا روندی مشابه را باید برای این سازمان معنوی انتظار داشت؟ به این معنا که سازمان ادیان متحد نیز تنها در راستای صلحی که در گرو پذیرش منشور و مفاد آن است عمل کند و عقاید خود را که احیاناً با آموزه‌های بسیاری از ادیان ناسازگار است، بر کرسی بنشاند و مانند سازمان ملل، هر عملکرد و فعالیتی را که برخلاف دستورات آن بوده و یا با اهداف صاحبان قدرت منافات دارد، غیر اخلاقی و غیر شرعی بداند؟

حامیان این سازمان به دنبال مشروعیتی‌اند که ادیان موثق می‌توانند برای این سازمان به

ارمغان بیاورند. گو اینکه تنها به دنبال آن هستند که بر عملکردهای سیاسی خود جامه‌ای شرعی بپوشانند تا دیگر جای هیچ‌گونه اعتراضی از سوی گروهها و احزاب دینی نباشد و همه آنها به حکم اتحاد با سازمان ادیان متحد ملزم به پیروی و تبعیت شوند

بنابراین، افزون بر مشکلات کلامی این سازمان و اختلافات آن با متون مقدس ادیان حقیقی، بر فرض اینکه نقاط قوت و شعارهای مثبت آن لحاظ شود، باز هم جای پرسش از اینکه آیا این‌گونه سازمانها در ایجاد صلح در جهان موفق بوده‌اند یا ادعاهای آنان تنها به منشورها و سخنرانیها محدود شده و فعالیت‌هایشان از اتاقهای همایش و سالنهای سمینار خارج نمی‌شود، باقی است.

بر فرض اینکه ادیان واقعی جهان برای دستیابی به وضعیتی بهتر برای زندگی مسالمت‌آمیز در سایه صلح جهانی با این سازمان متحد شوند و از قوانین اجتماعی خود به نفع اجرای قوانین اجتماعی این سازمان چشم ببوشند، چه کسی تضمین می‌کند که این اهداف محقق شود و چه بسا چنانچه مسیحیان پیش‌بینی می‌کنند، این سازمان به یک دین واحد جهانی تبدیل نشود و همگان را به پیروی فرا نخواند؟

در این میان، اگر قدم‌های بعدی فراتر از این برود و همه ملزم به ایمان به دینی شوند که ساخته بشر است و تلفیقی از ادیان مختلف و در ظاهر برای صلح و در باطن برای خاموش کردن مخالفت‌های مذهبی با فعالیت‌های ابرقدرتهای جهانی است، مسئول کیست؟ جهانی شدن به سوی یکپارچه کردن بشر در همه زمینه‌ها پیش می‌رود و حکومت واحد جهانی، حاکم واحد جهانی ایده آلی است که برای رسیدن به آن تلاش می‌شود. بدیهی است که اگر ادیان نیز یکپارچه شوند، مخالفتی از ناحیه گروه‌های معنوی با هیچ‌یک از اقدامات در راستای تشکیل حکومت واحد جهانی نخواهد بود و راه برای رسیدن به این ایده‌آل نیز فراهم می‌شود.

یکی از معضلات و موانع کارایی و اثر بخشی URI بسنده کردن به آنچه دین خوانده می‌شود و عدم تمایز بین دین در مفهوم واقعی و دین در مقام ادعاست. بسیاری از جنبش‌های سیاسی معاصر، رنگ دین به خود گرفته‌اند.

آیا هر گروهی که خود را پیرو دین خاصی بنامد، صرف ادعا ملاک وجود چنین دینی در

جهان است؟ URI پاسخ منطقی به این پرسش ندارد؛ زیرا پاسخ مثبت مستلزم توالی فاسد فراوانی است؛ از جمله اینکه: ۱. URI بر اساس چنین موضع‌گیری به جنبش سیاسی و حرکت غربی تبدیل می‌گردد و احزاب جانشین ادیان می‌گردند؛ ۲. اگر گروهی دینی، ضد URI به وجود آید، آیا امکان خطاب و دعوت آن گروه از سوی URI وجود دارد؟ ۳. گروه‌های دینی خوانده شده با بسیاری از ادیان تخصص بنیانی دارند، این تخصص را چگونه می‌توان حل کرد؟

نتیجه

جهانی شدن با فرو ریختن مرزها، مسائل فراوانی در عرصه فرهنگ و تمدن معاصر به میان می‌آورد. مسئله دین جهانی یکی از این مسائل است. سازمان ادیان متحد (URI) الگویی برای رویارویی با این مسئله است. این سازمان از حیث مبانی فلسفی کلامی و نیز کارایی و اثربخشی، محل نقد فراوان است. موضع پلورالیستی آن، به ویژه خلط گونه‌های مختلف کثرت‌گرایی دینی، تلقی خاص از وحی، تحویلی‌نگری در دین و عدم تمایز بین دین و آنچه دین خوانده می‌شود، از مهم‌ترین مواضع رخنه و خلل در الگوی URI است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

کتابنامه

- اخوان زنجانی، داریوش، جهانی شدن و سیاست خارجی، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۸۱.
- فرامرز قراملکی، احد، ترجمه و نقد و تحلیل پارلمان ادیان جهانی، «بیانیه به سوی اخلاق جهانی» کتاب نقد، ۱۳۸۲، ش ۳۱.
- کیلی، ری مارفلیت، فیل، جهانی شدن و جهان سوم، ترجمه حسن نورانی بیرخت و محمد علی شیخ علیان، تهران، دفتر عملیات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۸۰.
- لگنهاوزن، محمد، اسلام و کثرت‌گرایی دینی، ترجمه نرجس جواندل، قم، چاپ یاران، ۱۳۷۹.
- نقیب‌السادات، سیدرضا، جهانی سازی، تهران، کتاب صبح، ۱۳۸۲.
- Kah, Gary, The new Religion order ,<http://WWW.hopefortheWorld.htm>
- Kah, Gary, The new World Religion, <http://WWW.hopefortheworld.htm>
- Kah, Gary, The new World Religion-part.XI//Identifying the new order, <http://WWW.Hopefortheworld.htm>
- Penn, the united Religions Initiaive; Foundation for a world Religion , <http://WWW.Scip- org>
- Penn , lee, The united Religions Lnitiaive; Vatican opposition, Libral Support, <http://WWW.Fatima- Freehosting.net/Articles/Art ll.htm>
- Penn,lee, The World vif of intrfaith Movement in fourteen points,

http://WWW.Fatima-Freehosting.net/Articles/Art_15.htm

- Seheinin, Ricard, Birth of united Religions in 1997,

<http://WWW.Caphasministry.Com/World-church-UR-birth.html>

- Simpson, Sandy, Here Comes the URI, <Http://WWW.unitedReligions.Org/newsite/Media/index.htm>

وبگاههای اینترنتی:

- Caphasministry, United Religions,

<WWW.Cephasministry.Com/World-symbols.html>.

- Cuttingedge, org/news/n_1094.cfm

- dawoodi-bohras, declaration toward a Global Ethic, An Islamic response.

<WWW.Dawoodi-bohras.com/Persepective/islam-1.htm>

- dccsa, The case against the united Religions Initiative,

<WWW.dccsa.Com/greatioy/illumin5.htm>

- End time prophecy magazin, Exclusive inter viw Bishop William Swing head

of the united Religions organization., [WWW.Endtime.Com/03-](WWW.Endtime.Com/03-oldsite/bishop.htm)

<oldsite/bishop.htm>